

SUSIKANNAN HOITOSUUNNITELMAN PÄIVITYKSEN VALMISTELURYHMÄN KOKOUS

Valmisteluryhmän kokouksessa aiheena olivat muun muassa luottamus ja tavoitteet susikannan hoitosuunnitelmalle.

Aika keskiviikko 13.3.2019 klo 13.00 – 16.00

Paikka Kokoushuone Louhi, Meritullinkatu 10, Helsinki

Osallistujat

Taru Peltola, CORE
Maaren Angeli, Paliskuntain yhdistys
Ere Grenfors, Suomen Metsästäjäliitto
Sakari Mykrä-Pohja, Metsähallitus
Riku Lumiaro, Suomen luonnonsuojeluliitto
Sami Säynevirta, Luonto-Liitto
Timo Leskinen, MTK
Harri-Pekka Pohjolainen, Itä-Suomen poliisilaitos
Esa Kukkonen, Suomen Kennelliitto
Mikael Luoma, Suomen riistakeskus
Outi Ratamäki, CORE
Ilpo Kojola, Luonnonvarakeskus

MMM:

Vesa Ruusila, erätalousyksikkö, LVO, MMM (puheenjohtaja)
Sami Niemi, erätalousyksikkö, LVO, MMM
Henna Väyrynen, erätalousyksikkö, LVO, MMM (sihteeri)
Jussi Laanikari, erätalousyksikkö, LVO, MMM

1) Kokouksen aloitus

Valmisteluryhmän puheenjohtaja avasi kokouksen.

2) Keskustelukierros

Puheenjohtajan avattua kokouksen Taru Peltola piti pyöreän pöydän kierroksen ja kysyi valmisteluryhmäläisiltä ennakkoon esitettyjä kysymyksiä: *Mitkä asiat ovat hoitosuunnitelman päivitysprosessissa edenneet ja mitkä eivät? Mitä luottamuksen rakentamiseen ja heikkenemiseen liittyviä tekijöitä olet havainnut?*

Tämän jälkeen jokainen vastasi vuorollaan. Moni oli sitä mieltä, että keskustelu on ollut avointa. Todettiin puheenvuorossa, että kaikki ovat olleet mukana, kokouksista on oppinut paljon ja on ollut hyvää dialogia. Kiitettiin hyvästä yhteistyöstä.

Todettiin, että on ollut hyviä asiantuntijoita ja alustuksia. Tuotiin esille puheenvuorossa, että varsinaisia ratkaisuja ei olla saatu ja että ne tulevat käsiteltäviksi B-vaiheessa.

Todettiin maa- ja metsätalousministeriön edustajan puheenvuorossa, että on koitettu keksiä, miten päästäisiin eteenpäin, kun tietyt argumentit toistuvat. Tässä mielessä prosessi on ollut hyvä tähän asti.

Tuotiin esille puheenvuorossa, että poliisin näkökulmasta erityisesti pihavierailuja ja niiden määrittelyä tulisi avata tarkemmin. Keskustelua tulisi viedä aiheessa vielä pidemmällä.

Maa- ja metsätalousministeriön edustaja totesi, että keskustelu ei tule olemaan helppoa, mutta että sitä rakennetaan työsuunnitelman A) -osan keskustelun pohjalle.

Tuotiin esille puheenvuorossa, että eri näkökulmien kautta ollaan päästy asian ytimeen ja uskotaan, että keskustelu jatkossa tiivistyy.

Seuraavassa puheenvuorossa todettiin, että on saatu paljon informaatiota eri kulmista. On kuitenkin koettu työläännä prosessina, johon on joutunut käyttämään paljon aikaa. Eri tahojen vuoropuhelun koettiin olleen asiallista ja hyvää. Todettiin, että täällä voidaan hakea hyvää ryhmädynamiikkaa, mutta että isossa kuvassa maailma on erilainen. Valmisteluryhmä ei ratkaise kentän haasteita. A)-osa on ollut alkulämmittelyä ja on kestänyt riittävän pitkään.

Kommentoitiin edelliseen, että hyvä, että on lämmitelty. Yhdyttiin siihen, että tulee olemaan vaikeampaa kentällä.

Tuotiin esille, että B-osa tulee olemaan vaikeampi, kun mennään syvemmälle substanssiin. Todettiin, että isoja haasteita tulee todennäköisesti olemaan.

Todettiin, että osa on ollut jo ensimmäisen hoitosuunnitelman laadinnassa mukana ja että siinä mielessä on vaikea uskoa, että löydettäisiin veret seisauttava ratkaisu. Todettiin päivän teeman eli luottamuksen olevan kaiken ytimessä. Jatkettiin, että jos luottamusta ei voida rakentaa, konstit ovat loppu viimeksi melko vähissä. Jos siis tunnustetaan, että on luottamuspula. Ei riitä, että hoitosuunnitelmaan kirjataan, että luottamusta lisätään. Pitäisi myös kirjata, mitä on tutkittu ja mikä oikeasti puoree eri sidosryhmien välillä. Luottamuspulasta ja sen rakentumisesta on olemassa pohjoismaista tutkimusta, johon pitäisi perehtyä.

Tuotiin esille, että kokoontumiset ovat olleet hyvin järjestettyjä. Kokoontumisissa olleet asiantuntijaluennot ovat olleet laadukkaita ja hyviä. Tehtyjen uutisten suhteen ollut oikein hyvä, että on ollut mahdollisuus osallistua ja kommentit otettu huomioon. Todettiin, että kakkosvaihe on varmaan erilainen ja että on toiveikas olo paremmasta. Sanottiin, että olisi toivottavaa, että komission suunnalta tullut puhe rantautuisi myös Suomeen. Todettiin, että myös uutisoinnin muuttumisessa on nähtävissä muutoksia: esimerkiksi Helsingin Sanomissa oli asiallinen uutinen Uudellamaalla vierailleesta sudesta.

Kysyttiin puheenvuorossa, miten siirretään ryhmän ilmapiiriä ulkopuolelle ja niin, että lisäisi luottamusta. Miten kokemusten ja tietojen vaihdosta saataisiin riittävän syvällistä niin, että rakentaisi parempaa tulevaisuutta?

Uutisten suhteen tuotiin esille, että niissä on ollut paikoitellen liian tuttuja asioita. Toisaalta on ollut hyvä, että niitä on tuotu esille. Osa on kuitenkin ollut itsestäänselvyyksiä ja aiheuttanut mielipahaa sekä närää, ja kokoukset on leimattu päiväkahvikeskusteluiksi. Varmasti haasteita tulee olemaan, miten asioita muotoillaan ja otetaan kantaa. Tuotiin esille, että omassa taustaryhmässä luottamus ja sen puute voi olla suuri ongelma. Tämä ei anna hyvää lähtökohtaa tekemisille.

Todettiin, että prosessissa on luotu kokonais kuvaa aiheesta. Myös edellisen hoitosuunnitelman aikaan tehtiin vuoropuhelua. Silloin kuitenkin ei ollut vastaavanlaista usean sidosryhmätahon yhteistä kokoontumista ja siinä mielessä on ollut hedelmällinen prosessi ja isossa kuvassa yksituumainen.

Kierroksen jälkeen Taru Peltola veti kommentteja yhteen ja totesi, että luottamusasioita tuli puheenvuoroissa esille. Mainittiin avoimuus, johon myös luottamus pöytäpaikannettiin. Suurimmaksi haasteeksi tunnistettiin, että vaikka täällä rakentuu luottamusta, niin sitä ei välttämättä ole kentällä. Peltola totesi, että luottamusta on helppo rakentaa sellaisten ihmisten kanssa, joiden kanssa voidaan samaistua. Kyseessä on tavallaan mekanismi, joka on kuplautumisilmion taustalla.

Siirryttiin kokouksen ohjelmaan kohtaan C) jossa aiheena oli ”Mitä luottamus on ja miten sitä voi rakentaa?” Taru Peltolan johdolla. Tehtiin Peltolan johdolla leikkimielinen harjoitus, joilla havainnollistettiin luottamuksen eri tekijöitä. Harjoituksella kuvastettiin sitä, että eri ihmisten väliltä voidaan löytää luottamusta edistäviä yhdistäviä tekijöitä, kun raapaistaan pintaa syvemmälle.

Harjoitusten jälkeen Peltola tarkasteli luottamuksen käsitettä lyhyen alustuksen kautta.

Peltola totesi, että luottamusta voidaan tarkastella esimerkiksi kolmen eri näkökulman kautta: avoimuuden, reiluuden ja yhdistävien tekijöiden. Yhdistävillä tekijöillä tarkoitetaan sitä, että luottamus kohdistuu niihin, joiden kanssa koetaan yhteyttä tai joihin voidaan samaistua. Reiluus taas tarkoittaa sitä, että luottamus rakentuu odotusten mukaisista teoista ja toiminnasta. Usein ajatellaan, että luottamus rakentuu myös avoimelle vuorovaikutukselle.

Peltolan mukaan luottamusta rakentavien yhdistävien tekijöiden osalta voidaan kysyä esimerkiksi, pystytäänkö luopumaan ennakkoluuloista ja tunnistamaan toisessa samaistuttavia piirteitä, jotka tekevät hänestä luotettavamman. Tai pystytäänkö tunnistamaan niitä tilanteita, joissa toinen on ollut reilu minua kohtaan. Sama pätee toisinpäin. Lisäksi Peltola toi esille, että luottamuksen rakentamista voidaan tarkastella sitä kautta, pystytäänkö tunnistamaan aidot omat tarpeet vaatimusten takana ja kertomaan niistä avoimesti muille. Peltola totesi, että työsuunnitelman A-osan kierros saattoi olla siinä mielessä hyvä, että syntyi kuva eri sidosryhmien tarpeista.

Lopuksi Peltola kysyi valmisteluryhmäläisiltä, *miten luottamusta voisi lähteä rakentamaan ja mistä on pöytäpaikka, kun sisäpolitiikassa on luottamus pöytäpaikka?*

Suomen Metsästäjäliiton edustaja toi esille puheenvuorossa, että luottamuksen rakentamisen tulisi lähteä kenttätasolta. Mainittiin esimerkkinä tilanne kentältä: kohtaamistilanteessa olivat olleet Luonnonvarakeskuksen toimija ja paikallinen metsästäjä. Metsästäjä oli kertonut, että koetaan, että keskusteluyhteyttä ei ole kohdatessa. Välttämättä ei tervehditä, kun ajetaan ohi ja tästä jää epäluulo. Jatkettiin puheenvuoroa toteamalla, että näiden kentän ihmisten näkökulmasta perustavanlaatuisen ongelma on siinä, että kenttätason keskustelua ei käydä. Lisättiin, että tästä voisi konkreettisesti lähteä rakentamaan luottamusta.

Taru Peltola kommentoi edellisen puheenvuoron jälkeen, että luottamus voi loppujen lopuksi olla pienistä asioista kiinni - kuten esimerkiksi tervehtimisestä. Siinä voi olla kyse tilan luomisesta keskustelun kautta.

Metsähallituksen edustaja totesi puheenvuorossa, että Luonnonvarakeskusta ei pitäisi syyttää. Todettiin, että pohjoismaisen luottamukseen liittyvän tutkimuksen keskeisiä havaintoja on, että luottamus kulminoituu suden kohdalla pelon syntymiseen – koetaan, että susialueella arkeaan elävällä ja viranomaisella on eri arvot. Tämä luo luottamuspulaa ja synnyttää susipelkoa. Karhun kohdalla pelkoja hälventää tietämys lajista. Luottamusta täytyy saada rakennettua. Täytyy pyrkiä sivistymään siitä, mitä tiedetään luottamusasiasta suurpetokontekstissa. Kysyttiin, tarvitaanko sen alan alustajia kokoukseen.

Taru Peltola kommentoi, että suhteessa luottamukseen erilaiset arvot liittyvät luottamuksen rakentamisessa ”yhdistäviin tekijöihin”.

MTK:n edustaja toi esille puheenvuorossa, että luottamuspulan kaikki kolme näkökulmaa löytyvät susiasiasta. On samankaltainen asetelma, kun oltiin Peltolan vetämässä harjoituksessa kahden puolen pöytää harjoituksessa ja verrattiin sitä siihen, että osa elää susireviirillä ja osa ei. Reiluusnäkökulma tulee esille siinä, että osan ihmisistä täytyy tehdä susien myötä arkeaan vaikeammaksi. Jatkettiin puheenvuorossa, että kentällä on sellainen tunne, että kaikkea tietoa ei ole avoimesti saatavilla. On tuotu esille, että pantasusien liikkeet ovat olleet peitossa ja että lähellekään kaikki tieto ei ole käytettävissä.

Taru Peltola totesi, että tämä voi olla myös odotuksiin ja siten avoimuuteen liittyvä tekijä.

Suomen riistakeskuksen edustaja totesi, että vanhassa hoitosuunnitelmassa on nostettu käsitteenä luottamus esille ja että sitä voidaan tarkastella kahdella tapaa: avoimena tietona ja yhteisenä tekemisenä. Todettiin puheenvuorossa, että halutaan lisätä tähän kolmas kategoria eli ongelmiin tarttuminen. Sillä tarkoitetaan riistakeskuksen suuntaan sitä, että kun karjankasvattaja tai kotiäiti soittaa, he voivat luottaa hallinnon toimivuuteen.

Luonnonvarakeskuksen edustaja kommentoi Luonnonvarakeskusta koskevaa keskustelua toteamalla, että yksittäistapaukset leimaavat keskustelua ja että se unohtuu usein taustalle. Asia on ollut myös esillä henkilöstötilaisuuksissa. Kuitenkin kysymyksessä on kenties yksittäistapaus. Jatkettiin tuomalla esille, että usein työskentelytilanteessa ei ole keskusteluun aikaa. Todettiin, että esimerkiksi pannoitukset ovat niin kiireellinen työskentelytilanne, että aikaa ylimääräiseen ei ole. Kysyttiin, mikä taho on ilmaissut, ettei pantasusista olisi avoimesti ja ajantasaisesti tietoa saatavilla sillä tavoin kuin on luvattu. Jatkettiin puheenvuorossa, että kanta-arviota voidaan kehittää: sitä voidaan edelleen yrittää avata yksityiskohtaisemmin, ymmärrettävämmin ja kansantajuisesti. Todettiin, että voi olla yksittäistapauksia, että jokin lauma jäänyt tutkimatta. Asiassa on myös kyse viestintäongelmasta: Tällä hetkellä joudutaan kamppailemaan sosiaalista mediaa vastaan; sen sijaan sitä käytettäisiin hyödyksi.

Kysyttiin, pitääkö pannoitustietojen olla niin kauan aikaa pimennossa. Vastattiin tähän toteamalla, että tekniikka ei vielä mahdollista pidempää aikaa. Pannoissa on kuitenkin päästy pois 2G tekniikasta ja pannat ovat parempia.

Esitettiin, että yksi ratkaisumahdollisuus luottamuksen rakentamiseen voisi olla, että rakennettaisiin systemaattisesti keskustelutilaisuuksia. Tuotiin myös esille, että asioita halutaan tulkita melko pahantahtoisesti ja täytyisi pohtia, miten se saataisiin katkaistua.

Tuotiin esille, että kahden viimeisimmän kanta-arvion jälkeen on ollut vähemmän sen suuntaista kritiikkiä, jossa todetaan, että alueen susia ei ole huomioitu. Tuotiin esille jatkoehdotus, että pitäisi päästä keskustelemaan laumojen ja parien määrästä, koska kokonaisuusilömäärä on huomattavasti

epävarmemmalla pohjalla. Tällöin voitaisiin päästä myös paikallisen tahojen kanssa parempaan yksimielisyyteen.

Suomen luonnonsuojeluliiton edustaja toi esille, että tavoitteet hoitosuunnitelman suhteen ovat erilaisia. Todettiin, että yksinkertaisesti kaikki eivät halua susia ja näin on ollut Perhosta lähtien. Tätä samaa on toistettu yli 20 vuotta. Sudet ovat siellä, mistä ei saada tapettua. Todettiin puheenvuorossa, että ei ole edes yhteistä tavoitetta: toinen puoli ei halua susia. Tämä vaikuttaa myös yhteisten tavoitteiden rakentamiseen. Tuotiin esille, että ei ole tietoa siitä, miten asioita voitaisiin tehdä toisin ja tuotiin esille, että Länsi-Suomesta susia on tapettu historian saatossa.

Kommentoitiin edelliseen puheenvuoroon koskien yhteisiä tavoitteita ja luottamusta, että nyt puhutaan luottamuksen rakentamisesta ja että erilaisten ryhmien välille tulee sitä pyrkiä rakentamaan. Todettiin, että kyseessä on pieni porukka, jotka tekevät laittomuuksia ja asiaan ei voida vaikuttaa järkipuheella. On tähdittävä yleisen luottamuksen rakentamiseen.

Tuotiin esille puheenvuorossa, että kyseessä voi olla avoimen vuorovaikutuksen haaste, joka liittyy myös tavoitteista ja tarpeista keskustelemiseen.

Todettiin, että Ruotsissa tavoite on 30 susilaumaa. Se on edellyttänyt, että maakunnat kertovat, kuinka monta laumaa niiden alueella on. Viimeisimpien tietojen mukaan susien määrä on jatkanut laskuaan Ruotsissa. Lisättiin, että Ruotsin susikanta on vähentynyt viimeiset viisi vuotta, kaiken kaikkiaan 25 prosenttia.

Kysyttiin valmisteluryhmäläisiltä, tuleeko mieleen tahoja, jotka susipolitiikassa luottavat toisiinsa?

Todettiin, että luotetaan ympärillä oleviin tahoihin. Tuotiin esille virkamiesnäkökulma ja että luotetaan suurpetotutkimukseen.

Mainittiin, että luotetaan riistahallintoon ja -tutkimukseen.

Tuotiin esille, että luottamuksen rakentamiseen kuuluu myös prosessien läpikäyminen. Jos yhteiskunnasta merkittävä osa luottaa niin luottamus lähtee rakentumaan. Todettiin, että luottamuksen rakentaminen on sarja lukuisia ja pieniä tekoja, jotka vaativat vuosia aikaa.

Todettiin, että tulisi hahmottaa aika tarkkaan, mihin luottamukseen tähtäviä toimenpiteitä pitäisi kohdistaa. Tarvitaan täsmällisiä ongelmia, jotta niitä voidaan lähteä ratkomaan.

Todettiin, että maaseudulla viranomaistahona nähdään vain poliisi. Maaseudun ongelmana on palveluiden etäännyminen. Ymmärretään, että poliisilla ei ole toimivaltaa, ja siten luottamus viranomais-tahoihin ei ole kovin kova. Turvattomuuden tunne on konkreettinen ongelma, kun kävellään ilman valaistusta sorateilla ja maastoteilla. Väistämättä muutos, joka koetaan huononnuksena, kohtaa aina vastustusta. Lisättiin, että sama tulee esille, jos pitkään on oltu susivapaalla alueella – niin susien läheisyys voi aiheuttaa voimakkaita reaktioita.

Tuotiin esille, että jos maaseudulla koetaan jotain ongelmaa, halutaan poliisin puuttuvan tilanteeseen. Suomen riistakeskuksen edustaja toi esille, että toimijataho, joka susiasiaassa toimii, on poliisi ja riistakeskus unohdetaan. Riistakeskus nähdään vain lupaviranomaisen roolissa.

Poliisin edustaja toi esille, että luottamus on ollut poukkoilevaa. Viime vuonna saatiin ulos päivitetty toimintaohje. Tällä hetkellä rakennetaan edelleen riskitaulukkoa. Pyritään yhdenmukaistamaan toimintaa. Poliisin rooli on ollut liian iso. Viranomaisten yhteistyö on otettava huomioon ja roolitus pitää avata. Suunnitelmilla ja yhteisillä linjauksilla on myös ollut vaikutusta luottamukseen. Poliisille kuuluvat vain vakavaa uhkaa aiheuttavat susiasiat ja näitä tilanteita ei ole kovin montaa vuodessa.

Suomen Metsästäjäliiton edustaja toi esille, että on samaa mieltä siitä, että viranomaistoimijoiden roolituksia pitää selvittää. Poliisiluvilla poisto on ollut isossa roolissa, ja pihasusi vaatii määrittelyä. Tuotiin esille aiempaan keskusteluaiheeseen viitaten, että ymmärretään Luken tutkijoiden kiire ja että sitä ei ole tarkoitus henkilökohtaisesti kyseenalaistaa. Haluttiin tuoda esille paikallisten esittämiä huolia. Asia voidaan nähdä kontaktien hakemisena ja tiedon tarpeena.

Maa- ja metsätalousministeriön edustaja totesi, että Suomen riistakeskus ei ole aktiivinen toimija siinä mielessä, että poikkeuslupien osalta jonkun henkilön tulee sitä hakea riistakeskukselta. Riistakeskus on mahdollistaja, jos tulee kriteerit täyttävä poikkeuslupahakemus.

Kysyttiin, mitä alueille voitaisiin tarjota ns. porkkanaksi suden kanssa olemisesta.

Outi Ratamäki alusti aiheesta ”Havaintoja hoitosuunnitelmaprosessista” työjärjestyksen mukaisesti. Ratamäki oli laatinut alustuksen Peltolan kanssa. Ratamäen mukaan signaaleja positiivisesta muutoksesta on ollut prosessin kuluessa havaittavissa: yhteistoimintatahtoa ja -kykyä on syntynyt, mikä tulee esille esimerkiksi siinä, että on voitu keskustella ja tunnistaa asioita, joista ollaan yhtä mieltä. On myös pystytty oppimaan toisten puheesta. Lisäksi jumeista on päästy siinä mielessä pois, ettei ole käytetty puheenvuoroja omien intressien ajamiseen tai vanhojen kaivelemiseen. Keskustelu on ollut myös siinä mielessä luottavaista, että ollaan oltu avoimia suhteessa taustaryhmiin ja siitä, että haastetaan omien joukosta.

Ratamäki kysyi vielä loppuun, syntykö prosessin aikana kykyä vastuunkantoon ja siihen, että synnyisi konkreettista yhdessä tekemistä. Toinen kysymys on, luotetaanko ulkopuolella valmisteluryhmään ja mitä voidaan tehdä enemmän, jotta avoin keskustelu ryhmässä muuttaa ilmapiiriä laajemmin. Miten saadaan kentän tuki toimenpiteille?

Pyydettiin työnjärjestys puheenvuoro. Puheenjohtaja pyysi mukana olevia kertomaan tavoitteita hoitosuunnitelmaan. Asiaa oli pyydetty miettimään etukäteen.

Luonnonvarakeskuksen edustaja totesi, että kanta-arviota ja suden muihin edesottamuksiin liittyvää tutkimustoimintaa pitää kehittää. Kanta-arvion tavoitetta olisi hyvä kehittää – on vaikea sanoa täsmällisesti, kuinka monta sutta alueella elää. Tutkimusotetta olisi hyvä tiivistää. Päästäisiin paremmin tarttumaan monilajisuuteen kannanhoidossa.

Suomen riistakeskuksen edustaja totesi, että tavoite täytyy olla susikanta suotuiselle suojelutasolle. Edelleen vahinkojen ennaltaehkäisyn kehittäminen ja huoleen tarttuminen, missä työ on vasta alussa. Reviiriyhteistyöryhmät ja niiden hyödyntäminen. Tiedon jaon edistäminen. Eri tahojen vuoropuhelun jatkaminen, mikä liittyy samalla luottamuksen rakentamiseen. Lisättiin, että tavoitteena tulisi olla, että puhutaan samaa kieltä asioista, kuten esimerkiksi susien laittoman tappamisen suhteen. Pitää olla linjakkaita toimenpiteitä.

MTK:n edustaja totesi, että tavoitteena tulisi olla ensinnäkin suden aiheuttamien vahinkojen minimointi (elinkeinonharjoittajalle). Toiseksi, susien aiheuttamien taloudellisten rasitteiden tasaaminen,

koska yksi taho joutuu ottamaan leijonanosan. Todettiin, että kaikki elinkeinotoiminnan lisäkustannukset pitäisi korvata yrittäjille yhteisvastuullisesti. Lisäksi tavoitteeksi tulisi ottaa koiravahinkojen minimointi, ja sen selvittäminen, miten hirviasia saadaan hoidettua. Tavoitteena tulisi myös olla suden aiheuttaman pelon vähentäminen, paikallisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen reviirialueilla ja vahinkoperusteisten poikkeuslupien käytön helpottaminen. Lisäksi tulisi mennä kohti laillista kannanhoidollista metsästystä, jolla voisi olla vähentävä vaikutus laittomaan pyyntiin.

Seuraavassa puheenvuorossa Suomen Kennelliiton edustaja totesi, että susikannan hoidossa on turvattava koiravahinkojen ennaltaehkäisy. Mainittiin, että iso ongelma on metsästyskoirakoe- ja kilpailutoiminnan vaikeutuminen. Ne tulisi turvata. Lisäksi tulisi turvata metsästyskoirien käyttö. Tähän liittyen todettiin, että hirvikannan säätely on joillakin alueilla kohdistunut väärällä tavalla. Asiaa ei auta, että kaikilla alueilla ei voida metsästä koirilla susien takia. Todettiin, että voi olla susilaumoja, jotka kohdistavat hyökkäyksen koiriin. Teoriassa tällainen lauma voitaisiin poistaa, kuitenkin niin ei tehdä.

Paliskuntain yhdistyksen edustaja toi esille, että poroelinkeinon kannalta vahinkojen ennaltaehkäisy on tärkeää. Vahinkoperusteinen poikkeuslupa toimii hyvin poronhoitoalueella. Osassa alueita sattuu enemmän vahinkoja kuin toisilla alueilla. Todettiin, että vahinkomäärä kehittyisiin pitäisi pystyä paremmin puuttamaan. Ennaltaehkäisykeinoista voitaisiin keskustella. Rinnakkaiselon parantaminen ja luottamuksen rakentaminen mainittiin myös poronhoitoalueen yhteydessä.

Luonto-Liiton edustaja totesi puheenvuorossaan, että hoitosuunnitelman tavoitteena tulisi olla suden ja ihmisen rinnakkaiselon edistäminen ja laittoman tappamisen kitkeminen. Sudella tulisi olla mahdollisuus liikkua Skandinaviaan. Tavoitteena tulisi myös olla petovahinkojen ennaltaehkäisy.

Suomen Luonnonsuojeluliiton edustaja totesi, että tavoitteena tulisi olla suotuisan suojelutason saavuttaminen. Lisäksi tavoitteena tulisi olla joustava ja paikallisia keinoja huomioiva toiminta ja nopea reagointi. Todettiin, että tarvitaan elinvoimainen susikanta, jotta kannanhoito helpottuu. Jatkettiin toteamalla, että jotain porkkanoita tarvitaan siihen, että susia haluttaisiin, koska niistä aiheutuu pelkoa ja haittaa.

Suomen Metsästäjäliiton edustaja totesi puheenvuorossaan, että tavoitetilana tulisi olla elinvoimainen susikanta, jonka aiheuttamat haitat ovat hallinnassa. Tulevaisuudessa kannanhoidollisen metsästyksen pitäisi olla mahdollista tihentymäalueilla. Pelkät ongelmayksilöiden poistot eivät riitä. Koiravahinkojen ennaltaehkäisy on tärkeää. Todettiin, että tarvitaan GPS-pantatietojen tiheämpää jakamista. Lisäksi sidosryhmäyhteistyötä tulee kehittää. Todettiin puheenvuorossa, että lupakäytäntöjen on oltava yhtenäisiä myös poliisien luvissa, ja että viime vuonna julkaistu ohje on tärkeää jalkauttaa.

Poliisin edustaja toi esille puheenvuorossaan, että tavoitteena tulisi olla pihavierailumäärittelyn avaus: 100 metriä ei ole välttämättä nykytilanteessa hyvä. Entinen määritelmä on melko tulkinnanvarainen. Tarvittaisiin laajamittaista keskustelua aiheesta. Selkiyttäminen helpottaisi poliisia ja riistahallintoa. Samalla avattaisiin riistakeskuksen ja poliisien roolit: Vastuun pitäisi kohdentua paremmin. Liian usein poliisi aktiivinen toimija. Toimintakynnyksiä tulisi avata kahden eri toimijoiden osalta. Todettiin, että isoa osa luottamuspulasta voitaisiin paremmalla ja tehokkaammalla viestinnällä hoitaa.

Metsähallituksen edustaja totesi puheenvuorossaan, että aiemmat kannanhoitosuunnitelmat ovat sisältäneet kaikki hyviä tavoitteita ja että aiemmat puheenvuorot nostaneet esille tärkeitä asioita. Todettiin, että ekologiatielten ollessa vahvasti edustettuna, asiat saatetaan ottaa annettuna. Jatkettiin toteamalla, että siksi täytyisi vahtia, että tieteellisen seulan lävitse käynnyttä yhteiskuntatieteellistä tietoa tulisi yhtä lailla huomioon otetuksi. Jos ja kun maaseutu tulee pitää asuttuna, niin ei voida

päästää tilannetta, että susikantaa säätelee ekologinen kantokyky. Täytyy linjata, mikä säätelee kantaa (jos ei voida päästää ympäristönkantokyvyn säätelemäksi).

Maa- ja metsätalousministeriön edustaja totesi, että viimeisessä hoitosuunnitelmassa olivat keskeiset tavoitteet. Tulisi ymmärtää oikeudelliset ja poliittiset realiteetit. Niiden asettamisessa rajoissa jonkin verran lisää joustavuutta. Jos valmisteluryhmässä päästäisiin yhteisymmärrykseen, voitaisiin katsoa, löytyisikö lisää höylättävää aika tiukasta lupakäytännöstä.

Mikael Luoma poistui kokouksesta noin klo 15.30.

Kokouksen lopussa neuvotteleva virkamies Sami Niemi (MMM) esitteli vielä lyhyesti esitystään maailmankuvista, totuuden jälkeisestä ajasta ja sosiaalisen median haasteista. Niemi kysyi esityksessään, onko susikonfliktiin perusta käytetyssä kielessä ja siinä, miten eri toimijat ymmärtävät sen tai miten he sitä käyttävät. Niemi valotti esimerkiksi lainsäätelyyn historiaa ja sitä, kuinka suden tappamista tai metsästämistä on historiallisesti säädelty.

Niemi toi esille kollektiivisen muistin vaikutuksen maailmankuvaan: vuoteen 1993 susi oli Suomessa lainsäädännössä haittaeläin, jonka sai ampua kuka tahansa missä vain. Vuodesta 2001 alkaen suden lainsäädännöllinen asema tiukentui asteittain, mutta vasta vuoden 2006 susituomio ja Suomen riistakeskuksen perustaminen tiukensi suojelun nykytasolle. Niemi esitti kuvaa Köyliön susi-illasta ja toi esille, että metsästäjien keski-ikä on noin 50 vuotta. Puolet metsästäjistä on kasvanut puolet elämästään maailmassa, jossa susi oli lainsuojaton ja vain 1/3 elämästään maailmassa, jossa suden suojelu asteittain on tiukentunut.

Niemi kuvasi, kuinka eri ihmisten väliset "elämismaailmat" saattavat eriytyä toisistaan, jolloin dialogi ja argumentointi niiden välillä ei ole enää mahdollista. Tämä johtuu siitä, ettei ole enää yhteistä maailmankuvaa ja kieltä. Tällöin konsensus edellyttää toisen tai kummankin osapuolen maailmankuvan muuttamista. Tämän jälkeen Niemi tarkasteli lyhyesti EU-jäsenyyden mukanaan tuomia muutoksia sääntelyn suhteen. Niemen mukaan riistahallinto on siis omaksunut uuden "kielipelin" kun taas kenttä on jäänyt edelleen "vanhaan elämismaailmaan". Uuden kielipelin oppiminen vie aikaa ja on osin vieläkin kesken. Niemen mukaan oman ja uuden haasteensa tähän tuo sosiaalinen media, joka syventää konfliktia. Se eriyttää kielipelejä etäämmälle toisistaan.

Niemen mukaan ennen EU-jäsenyyttä hallinto ja kenttä puhuivat samaa kieltä, jakoivat saman maailmankuvan ja elivät samassa elämismaailmassa. Lähtökohtana oli riista hyödynnettävänä lajina siten kuin elämismaailman sisällä sen rajoittamista menetelmin tai mitoituksen osalta oli katsottu olevan tarpeen säädellä kestävän käytön turvaamiseksi tai yhteisen resurssin jakamiseksi.

Sosiaalisen median mukanaan tuomista haasteista Niemi mainitsi kiistojen henkilöitymisen ja maallittamisen. Sosiaalinen media myös luo tehokkaan kanavaan vahvistaa ns. omaa kielipeliä. Niemen mukaan esimerkiksi uskomukset koirasusista ja –hybrideistä alkavat muuttua somekeskusteluissa totuudeksi.

Kommentoitiin Niemen esityksen jälkeen kysymällä, onko tässä osa syy konfliktiin? Todettiin, että osittain asia on varmaan näin. Tuotiin esille, että on myös kokemuksia siitä, että Facebook keskusteluun osallistuminen ja kommentointi voi saada keskustelua jopa laantumaan. Kysyttiin, voisiko ruveta faktantarkistajaksi ja sitä kautta hillitä keskustelua.

Todettiin puheenvuorossa, että luotetaan asiassa nuoriin valveutuneisiin ihmisiin.

Kiitettiin Niemeä hyvästä esitelmästä ja todettiin sen kuvaavan hyvin, että kuka ei halua susia. Todettiin puheenvuorossa, että asiassa on vielä pitkä tie ja vasta 2010-luvulla on alettu asiassa teemmään oikeita töitä. On myös tullut oikeaa susiviestintää, millä edesautetaan sitä, että lampuri voi elää oikeaa elämää. On ollut yhteistyötä ja luottamusta.

Puheenjohtaja lopetti kokousta ja totesi, että erityisesti jäi mieleen millaisia tavoitteita ja arvoja eri organisaatioilla on. Löytyy myös paljon yhteisiä tavoitteita. Pitkä tie on takana ja enemmän on kyse siitä, että tehdään pitkäjänteisesti työtä samaan suuntaan. Puheenjohtaja korosti, että nopea kulttuurin muutos ei tule hallinnossa samassa tahdissa kuin muualla yhteiskunnassa tai maaseudulla. Puheenjohtaja totesi, että voitaisiin saada uutinen luottamuksen rakentamisesta sekä yhtenäisistä tavoitteista.

3) Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen ajassa noin klo 15.55.